

Erbe, Tradition, Moderne Moștenire, tradiție, modernitate

Hermannstadt – Sibiu 2017

Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch
Wandergesellen

Transfer european de cultură și de cunoștințe prin
intermediul calfelor călătore

 Deutsche
Gesellschaft e.V.

Erbe, Tradition, Moderne

Europäischer Kultur- und Wissenstransfer durch Wandergesellen

Moștenire, tradiție, modernitate

Transfer european de cultură și de cunoștințe prin intermediul calfelor călătore

WIR BEDANKEN UNS FÜR DIE SPENDEN VON: MULȚUMIM PENTRU DONAȚIILE PRIMATE DE LA:

Mario Alff	Eleonore Höpfner	Dr. Joachim Mohn	Peter Schwarzbich
Benedikt Behr	Dr. Ralf Gunter Hopsch	Monika und Uwe Morell	Beate Sturm
Bernd Berthold	Anne und Dr. med. Klaus Hübschen	Monika Müller	Erika und Prof. Dr. Ekkehard
Prof. Dr. Astrid Debold-Kritter	Dr. Horst Jesse	Dr. Brigitte Musche	Stürzebecher
Dr. Max Dehmel	Beate Johannsen	Heinz Noack	Christel Taute-Hanke
Erika Dziersk	Dr. Tilman Just	Renate Oppermann	Ludmilla Tesch
Barbara Fleischer	Gisela Keller	Jürgen Pischon	Renate Thiedig
Dr. Doris Fouquet-Plümacher	Dr. Gerd-Heinrich Kemper	Horst Porath	Annelore Thiele
Ursula Görg	Dr. Christian König	Prof. Dr. Eva Preuß	Hans Dieter Trapp
Götz Grasshoff	Klaus-Jürgen Krone	Helga Puhlmann	Prof. Bernhard von Barsewisch
Dr. Siegfried Griesa	Ulrike und Johannes Laskowski	Hedwig Reinshagen	Jutta von der Lancken
Handwerkskammer Koblenz	Marola und Rainer Lebeck	Rosemarie Renault	Prof. Dr. Heide Wegener
Angelika Hartig-Zimmermann	Dennis Leinesser	Dr. Christian Richter	Renate Wieman-Kranenberg
Hannelore und Arend Hintersdorf	Gert Löser	Christine Richter-Schuster	Dagmar Winkler
Cornelia Hoffmann	Dr. Jochen Luckey	Heinz Schollwöck	Dr. Steffi Zug
Marieluise Hoffmann	Margaritha Matz	Lothar Scholz	

IMPRESSUM | INFORMAȚII GENERALE

Herausgeber | Publicat de:
Deutsche Gesellschaft e. V.
Eingetragener Verein zur Förderung politischer, kultureller und sozialer Beziehungen in Europa

Asociația Deutsche Gesellschaft
Asociația înregistrată pentru promovarea relațiilor politice, culturale și sociale în Europa

Oktober | octombrie 2017

Fotos | Fotografii: Nicolae Trif, Gabriela Cuzepan
Übersetzung | Traducere: Anda Ghazawi
Layout | Layout: Nicolae Trif
Text | Text: Alexandra Coroi

Förderer und Partner | Finanțatori și parteneri
Auswärtiges Amt, Allianz Kulturstiftung, Stadtverwaltung Hermannstadt, Evangelische Kirchengemeinde A.B. Hermannstadt, Gesellenherberge Hermannstadt

Ministerul de externe al Republicii Federale Germania, Fundația Allianz Kulturstiftung, Consiliul Local al Municipiului Sibiu, Parohia Evanghelică C.A. Sibiu, Casa Calfelor Sibiu

10 Jahre Schauwerkstatt der Gesellenherberge Hermannstadt

2017 feiern wir zehn Jahre, seitdem Hermannstadt die Auszeichnung zur Europäischen Kulturhauptstadt erhalten hat. Diese wichtige Ernennung war 2007 mit einer großen Verantwortung verbunden: Die wichtigste transilvanische Burg setzte sich zum Ziel, die Geschichte der Stadt und ihre Werte in die Gegenwart zu bringen, um dadurch eine Stadterneuerung und eine größere Sichtbarkeit der Stadt auf internationaler Ebene zu erlangen.

Eine der wichtigsten Traditionen der Stadt stellen die Handwerkszentren dar. Die erste urkundliche Erwähnung einer Zunft stammt aus dem Jahr 1367. Die Entwicklung des Handwerks wurde von der Niedersetzung der deutschen Kolonisten auf dem Gebiet entlang des Zibins stark beeinflusst; die von ihnen gefertigten Produkte wurden in Siebenbürgen sowie außerhalb seiner Grenzen verkauft. Um in eine Zunft aufgenommen zu werden, musste ein junger Mann bestimmte Bedingungen erfüllen und eine Probezeit durchlaufen. Erst nach Abschluß der Lehrjahre erhielt der junge Handwerker den Gesellentitel und konnte seine Wanderschaft durch die europäischen Städte, die sein Gewerk anerkannten, beginnen. Ziel dieser Reise war es einerseits, die während der Lehrjahre angeeigneten Kenntnisse mit anderen zu teilen und andererseits neue Arbeitstechniken zu erlernen, um dadurch die technische Entwicklung der Gesellschaft zu unterstützen. Damals dauerte die Wanderschaft zwei bis vier Jahre.

Um europäische Handwerkstraditionen zu unterstützen und zu fördern, beherbergt das Haus an der Sargstiege – heute als „Casa Calfelor“/„Gesellenherberge“ bekannt - seit dem Jahr 2002 jährlich junge Handwerker, die sich auf Wanderschaft befinden. Eine natürliche Weiterführung dieses Angebotes kam im Jahr 2007, als dieses Haus offiziell zur Gesellenherberge wurde und für viele junge Handwerker auch die letzte Station auf ihrer Wanderschaft. Ziel der Herberge war es, jungen Handwerkern aus ganz Europa einen Treffpunkt zur Verfügung zu stellen, um den Erfahrungsaustausch und die Durchführung unterschiedlicher

10 ani de ateliere meșteșugărești la Casa Calfelor

Anul 2017 marchează 10 ani de când orașul Sibiu a primit distincția de Capitală Culturală Europeană. Odată cu acest titlu important a venit și o mare responsabilitate: în anul 2007 cea mai importantă cetate germană din Transilvania și-a propus să aducă în actualitate istoria orașului și valorile sale, în scopul unei regenerări urbane și creșterii vizibilității orașului la nivel internațional.

Una dintre tradițiile cele mai importante ale orașului Sibiu este reprezentată de existența centrelor meșteșugărești, prima atestare a breslelor datând din anul 1367. Dezvoltarea meșteșugurilor a fost influențată de așezarea coloniștilor germani pe malurile Cibinului, iar produsele rezultate din aceste meșteșuguri au fost comercializate atât în spațiul transilvănean cât și în afara lui. Tinerii care erau acceptați în bresle trebuiau să îndeplinească anumite condiții și să treacă printr-o perioadă de probă. Abia după ce își termina ucenicia, tânărul meșter își primea statutul de calfă, urmând să călătorească în orașele europene unde meșteșugul lui era recunoscut. Scopul călătoriei era acela de a împărtăși cunoștințele acumulate pe perioada uceniciei și de a veni cu metode noi de lucru împrumutate din călătorii, contribuind astfel la îmbunătățirea abilităților tehnice ale comunității. Pe atunci, călătoria dura între doi și patru ani.

Pentru a susține și promova tradițiile meșteșugărești din Europa, începând cu anul 2002 casa de lângă Pasajul Scărilor din Piața Huet - astăzi Casa Calfelor - găzduiește an de an calfe aflate în călătoria de ucenicie. O urmare firească a acestui demers a venit în anul 2007, atunci când Casa Calfelor din Sibiu a devenit domiciliul stabil al calfelor călătoare și pentru unii chiar ultima locație din călătoria lor. Scopul înființării Casei Calfelor a fost acela de a oferi un spațiu de întâlnire tinerilor meșteșugari din întreaga lume, aceștia având posibilitatea de face schimb de experiență și de a contribui la realizarea diferitelor proiecte în Sibiu și împrejurimi. Astfel, tot în 2007 este înființată Asociația Casa Calfelor care asigură

Projekte in Hermannstadt und der Umgebung zu ermöglichen. Somit gründete sich 2007 auch der Verein „Gesellenherberge Hermannstadt“, der den institutionellen und organisatorischen Rahmen für die Förderung des Handwerks sichert und den Kultur- und Bildungsbereich unterstützt.

Gestern und heute

Obwohl das Projekt ursprünglich für acht Gesellen geplant war, hat die Werbung für die Stadt Hermannstadt und der Enthusiasmus angesichts der Gründung der ersten Gesellenherberge auf rumänischem Gebiet 65 reisende Handwerker in die Stadt am Ufer des Zibins gebracht. Zu den wichtigsten Aktivitäten gehörten damals die Schauwerkstätten im Innenhof des Geschichtsmuseums, die Kurse für junge rumänische Handwerker und die Sanierung der Herberge, die zu jenem Zeitpunkt nicht an das öffentliche Kanalisationssystem angeschlossen war. Es wurde hart gearbeitet mit viel Eifer und guter Laune, um die Herberge so herzurichten, dass sie jedes Jahr Gesellen auf ihrer Wanderschaft empfangen kann. Obwohl das kulturelle Angebot

an de an suportul instituțional și organizatoric în promovarea meșteșugurilor tradiționale, implicându-se totodată și în domeniul educațional și cultural.

Ieri și azi

Deși inițial proiectul și-a propus să primească 8 calfe călătore, promovarea orașului și entuziasmul în legătură cu prima Casă a Calfelor din România au făcut ca în 2007 să ajungă la Sibiu nu mai puțin de 65 de meșteșugari călători. Printre principalele activități s-au numărat atelierele de meșteșugărit din curtea Muzeului de Istorie, ateliere de lucru pentru tineri români meșteșugari și în mod special renovarea Casei Calfelor care pe atunci nu avea nici măcar canalizare. S-a lucrat din greu, cu spor și voie bună pentru ca actuala Casa Calfelor să poată găzdui an de an meșteșugarii aflați în călătoria inițiativă. Pe atunci, activitățile culturale erau mai puțin diverse, însă o dată pe săptămână se desfășura o seara de discuții la care putea participa oricine. Calfele povesteau despre ce înseamnă să fii calfă. Atunci era ceva nou, nu

des Projektes damals nicht so vielfältig war, hatte man jedoch ein Mal pro Woche einen Diskussionsabend organisiert, der für alle Interessierten offen war. Gesellen erzählten dem Publikum von der Wanderschaft. Das war zu dem Zeitpunkt etwas Neues, wenige kannten die Welt der Wandergesellen. 2007 lief das Projekt drei Wochen lang. Gegenwärtig verweilen die Wandergesellen für anderthalb Monate in der Schauwerkstatt, und es gibt auch ein vielfältiges Kultur-, Bildungs- und Kunstangebot.

Heute unterstützt der Verein „Gesellenherberge Hermannstadt“ weiterhin junge Handwerker und ist im kulturellen Bereich und im gesellschaftlichen Leben der Stadt stark vertreten. Im Laufe der letzten zehn Jahre wurden zahlreiche Kulturevents, Konzerte, Theateraufführungen und Lesungen sowie Filmvorführungen über das Handwerk organisiert. Daneben nahmen die Wandergesellen an vielen Mittelalterfestivals im ganzen Land teil. Es gab auch Gedicht- und Liederabende sowie Rundtischgespräche. Studenten, Pfadfinder und Roma arbeiteten mit den Wandergesellen zusammen. 2008 und 2009 erfuhren auch die Hermannstädter Berufsschulen von den Kenntnissen der reisenden Handwerker. Besucher konnten durch die Projekte der Wandergesellen einen Teil des einstigen Charmes der Stadt wiedererleben, an Diskussionen teilnehmen oder ganz einfach mit den Gesellen am Esstisch zusammensitzen.

Symbole und die traditionelle Kluft

Was zuerst bei jedem reisenden Handwerker auffällt, ist die traditionelle Kluft, bestehend aus Weste, Hose und Staude. Außenstehenden gefällt diese Kleidung oft, mit Mode hat sie in Wirklichkeit aber nichts zu tun. Denn sie wurde entwickelt, um ein komfortables und effizientes Arbeiten für die Handwerker zu sichern. Jeder Wandergeselle muss auf seiner Reise stets die Kluft tragen, die in erster Linie auch dazu dient, das Gewerk des jungen Handwerkers zu erkennen. Die Kluft besteht aus einem Hut mit weiter Krempe, einem Schlapphut oder einem Zylinder, einem weißen Hemd genannt Staude, einer Weste und einer Jacke mit Perlmutterknöpfen, einer Hose und Schuhen aus dauerhaftem Material. Die Farbe der Kluft ist je nach Gewerk

foarte multă lume știa despre lumea lor. În 2007 proiectul a durat doar trei săptămâni. Astăzi, proiectul a ajuns la o lună jumătate, iar diversitatea programelor culturale, educative și artistice este mult mai mare.

În prezent, Asociația Casa Calfelor susține în continuare tinerii meșteșugari, implicându-se totodată în spațiul cultural și în comunitatea sibiană. De-a lungul acestor ani s-au organizat numeroase evenimente culturale: concerte, spectacole de teatru și lectură, calfele au participat la festivaluri medievale, iar în fiecare an s-au proiectat filme despre meșteșuguri. Au avut loc seri de poezie, cântece sau chiar mese rotunde. Alături de calfe au lucrat, de asemenea, studenți, cercetași, rromi, iar în 2008 și 2009 tradiția meșteșugurilor a ajuns și în școlile profesionale. Trecătorii au primit din farmecul de altă dată, luând parte la discuții sau pur și simplu alăturându-se la masa de prânz, la invitația calfelor.

Simboluri și costume

Primul lucru care iese în evidență este costumul tradițional format din vestă, pantaloni și cămașă. Dacă pentru cei din afară îmbrăcămintea calfelor este văzută ca un veșmânt estetic, aflați că în realitate costumele nu au nimic de-a face cu moda sau frumosul, fiind concepute în primul rând pentru a asigura confortul și a eficientiza lucrul cu instrumentele specifice meșteșugurilor. Fiecare calfă trebuie să poarte mereu un costum tradițional (Kluft) care servește în primul rând la identificarea meșteșugului acestuia. În mod normal, costumul este format dintr-o pălărie neagră cu boruri largi, pleoștite, sau tip joben, o cămașă albă tunică (Staude), o vestă și o jachetă cu butoni sifonii, pantaloni care se încheie cu nasturi și încălțăminte durabilă de calitate. Culoarea kluftului diferă în funcție de meșteșugul calfei. Spre exemplu, în cazul pietrarilor, costumul este bej sau gri. În cazul lucrătorilor cu lemn, îmbrăcămintea va fi mereu neagră. În unele cazuri, când calfele aparțin unor frății, aceștia poartă și o cravată (Ehrbarkeit) în culorile frăției respective. Unii dintre ei poartă

eine andere. So kleiden sich die Steinmetze zum Beispiel beige oder grau. Für Handwerker, die mit Holz arbeiten, wird die Kluft immer schwarz sein. Bei einigen Wandergesellen, die einer Bruderschaft – einem sogenannten Schacht – angehören, ist auch die Ehrbarkeit in der Farbe der jeweiligen Bruderschaft sichtbar. Einige Handwerker tragen unterschiedliche Schmuckstücke, wie zum Beispiel Ohrringe mit verschiedenen Zunftzeichen oder Uhren mit dem Wappen der Stadt, die sie besuchten. Was bei keinem Wandergesellen fehlt, ist sein Wanderbuch, in dem er Stempel sammelt von allen Orten, an denen er war. Um einen Stempel zu erhalten, muss der junge Handwerker ins Rathaus der jeweiligen Stadt und seine Ankunft anmelden. Teil der Wandergesellenausstattung sind auch der Wanderstock, Stenz genannt, und der bedruckte Charlottenburger, in dem die Handwerker ihr Hab und Gut tragen.

Diversität und Multikulturalität

In der Gesellenherberge kommen Wandergesellen aus allen Bruderschaften aus dem ganzen deutschsprachigen Raum und aus Frankreich zusammen. Dort treffen sich Wandergesellen und Compagnons aus Deutschland, Österreich, der Schweiz und Frankreich. Das Wort „Compagnon“ stammt aus dem Altfranzösischen und heißt: „jemand, mit dem du das Brot teilst“. Zwischen den Wandergesellen gibt es sehr viel Vertrauen. Weil sie dasselbe Leben teilen, weil sie dieselben Probleme und Situationen antreffen. „Wir haben keine Wahl. Wir müssen zueinander Vertrauen haben. Wenn ich einen Wandergesellen auf der Straße treffe, den ich nicht kenne, weiß ich trotzdem, dass ich ihm vertrauen kann; ich weiß, ich kann ihm mein ganzes Hab und Gut in die Hand drücken, und bei meiner Rückkehr werde ich es zurückbekommen“, erzählt Wesley, der zum 10. Mal bei diesem Projekt mitmacht. Im Gegensatz zu den Compagnons, deren Wanderschaft mit der „tour de France“ auf Frankreich begrenzt ist, können Wandergesellen die ganze Welt bereisen und somit eine Vielzahl an Erfahrungen sammeln. 2009 wurde das Hermannstädter Projekt um noch eine Tradition reicher: Die französischen Compagnons

bijuterii de breaslă, cum ar fi un cercel cu stema meșteșugului sau un ceas de buzunar cu stemele orașelor unde au lucrat. Nici unei calfe nu-i va lipsi cărticica în care adună ștampile din locurilor pe care le-au vizitat. Pentru obținerea acestor ștampile, calfele călătorește trebuie să se prezinte la primărie și să-și anunțe sosirea în oraș. Printre alte lucruri nelipsite din bagajul calfelor se numără un toiag deformat (stenz) și bineînțeles o boccea (Charlottenburger) decorată în care calfele își păstrează toate bunurile.

Diversitate și multiculturalitate

La Casa Calfelor din Sibiu se reunesc calfe din toate frățiile atât din spațiile vorbitoare de limbă germană cât și din spațiile vorbitoare de limbă franceză. Vin meșteșugari din Germania, Austria și Elveția (Wandergesellen), precum și din Franța (Compagnoni). „Compagnon vine din franceza veche și înseamnă: cineva cu care îți împarți pâinea. Există o încredere foarte mare între calfe. Pentru că împart aceeași viață, pentru că s-au întâlnit cu aceleași situații și probleme. Nu avem de ales. Trebuie să existe încredere între noi. Dacă întâlnesc un wandergeselle pe stradă și chiar dacă nu îl cunosc, știu că pot avea încredere în el, știu că îi pot înmâna bunurile mele și știu că mi le va înapoia când mă voi întoarce”, ne povestește Wesley. Spre deosebire de compagnonii francezi, ai căror călătorie se limitează la Turul Franței (de aici numele de „compagnon de tour de France”), calfele din Germania, (Wandergesellen) pot călători liniștiți oriunde în lume și acumula experiență cât mai diversă. În anul 2009 s-a introdus o nouă tradiție în proiect: compagnonii francezi aveau pentru prima dată ocazia să călătorească alături de Wandergesellen, lucru care a permis compagnonilor să înțeleagă călătoria calfelor germane și să împărtășească la rândul lor impresii și curiozități. Astăzi, meseriile sunt din ce în ce mai diverse, de la fierari, pietrari, tâmplari, dulgheri, până la croitori, grădinari, măcelari etc. Anul acesta o nouă frăție a fost înființată, cea din industria alimentară, unde cofetari, brutari, bucătari, brânzari și alții pot

konnten zum ersten Mal mit den Wandergesellen reisen. Dies ermöglicht nun, dass Compagnons die deutsche Art des Reisens näher kennenlernen und den Wandergesellen von ihren Erfahrungen und Erlebnissen berichten können.

Die Gewerke der Reisenden sind sehr vielfältig, unter ihnen befinden sich Schmiede, Steinmetze, Tischler, Zimmerer, Schneider, Gärtner, Käser usw. Dieses Jahr wurde sogar ein neuer Schacht gegründet, in dem Gewerke der Lebensmittelindustrie für drei Jahre und einen Tag reisen können. Das ist ein Beweis dafür, dass Grenzen im Handwerk immer offener werden und dass jeder junge Mensch, der einen traditionellen Beruf erlernt hat, auf Wanderschaft gehen kann. Trotz allem können Frauen im Augenblick nur in drei Schächten aufgenommen werden. Im Laufe der letzten zehn Jahre hat die Gesellenherberge zahlreiche Wandergesellinnen aus allen Gewerken empfangen. Dieses Jahr hat die anwesende Konditorin alle Events ein wenig „versüßt“.

Bildungsprogramme und soziale Inklusion

Das diesjährige Projekt startete mit Kursen für jugendliche Roma aus benachteiligten Familien. Diese Workshops fanden in der Zeitspanne vom 26. Juni bis zum 9. Juli im Innenhof des Geschichtsmuseums, einem alten Partner der Gesellenherberge, statt. Die einheimischen Wandergesellen Matthias Kregel und Stefan Walter, die sich schon vor Jahren in Hermannstadt niedergelassen haben, führten die Kurse durch. 14 Tage lang hatten 20 Jugendliche die Chance, die Geheimnisse der zwei Gewerke – die Schmiede und die Tischlerei – näher kennenzulernen. Die Schüler konnten ihren eigenen Holzstuhl mit geschmiedeten Eisenbeinen bauen und zum Schluß mit nach Hause nehmen. Das Projekt richtete sich auch an kleine „Handwerker“, die in der ersten Woche Handwerk und viel Spaß miteinander verbinden konnten. Die anwesenden Romakinder hatten unter der Betreuung des Vereins „Primitive Entertainment“ ihre eigenen Holzkettenanhänger gefertigt. Im zweiten Innenhof des Geschichtsmuseums konnten sie zusätzlich mit dem Bogen schießen, mit Seifenblasen spielen, an verschiedenen interaktiven

alege să plece în călătoria de trei ani și o zi. Acest lucru ne arată că granițele meșteșugurilor și regulile fraților nu mai sunt atât de stricte și că tinerii doritori care au învățat o meserie tradițională pot lua calea și exemplul calfelor călătore. Cu toate acestea, în lume există momentan doar trei frații care acceptă femeii. De-a lungul celor zece ani, Casa Calfelor din Sibiu a primit cu toată inima bucătărese, restauratoare, dulgherițe, tâmplărițe, fierărițe etc., iar anul acesta a fost prezentă o calfă cofetărească care ne-a încântat cu preparate dulci tradiționale.

Programe educative și incluziune socială

În vara anului 2017, proiectul a debutat cu două săptămâni de ateliere dedicate tinerilor rromi dar și celor din familii defavorizate. Din 26 iunie și până în 9 iulie, fostele calfe Matthias Kregel și Stefan Walter, stabiliți deja de câțiva ani în Sibiu, au fost îndrumătorii proiectului, unde 20 de tineri au avut ocazia să descopere tainele celor două meșteșuguri: fierărie și tâmplărie. Proiectul a avut loc în curtea interioară a Muzeului de Istorie, Casa Altemberger care este un vechi partener al Casei Calfelor. Elevii au învățat să-și construiască un scaun din lemn cu picioare de metal, pe care apoi și l-au luat acasă. Proiectul a făcut loc și celor mai mici dintre meșteșugari care au avut parte de câteva zile de distracție și educație. Micuții rromi, veniți de la un orfelinat din țară, au confecționat pandantive alături de grupul Primitive Entertainment, pe care apoi le-au pictat și pirogravat. În curtea Muzeului de Istorie, cei mici au tras cu arcul, au luat parte la tot felul de activități interactive, au mâncat împreună și au primit dulciuri. Scopul proiectului a fost acela de a aduce meșteșugul în contemporaneitate și de a oferi în mod gratuit o alternativă de viitor celor din mediile defavorizate: „Noi am vrut să le arătăm tinerilor că învățând un meșteșug poți ajunge să câștigi bine și să ai o viață bună”, ne povestește Anda Ghazawi, coordonatorul proiectului.

Ca în fiecare an, la deschiderea oficială a atelierelor meșteșugărești a fost prezent Dr. Andreas H. Apelt care a subliniat rolul important al meșteșugurilor în Transilvania,

Tätigkeiten teilnehmen und zusammen essen. Ziel des Projektes war es, die Stellung des Handwerkes in der heutigen Gesellschaft zu hervorzuheben und Jugendlichen aus benachteiligten Familien eine Alternative für ihre Zukunft zu zeigen: „Wir wollten den Roma-Jugendlichen zeigen, dass das Erlernen eines Handwerkes ein gutes Leben mit sich bringen kann“, erklärt Anda Ghazawi, die das Projekt koordinierte.

Wie jedes Jahr war Dr. Andreas H. Apelt, Bevollmächtigter des Vorstandes der Deutschen Gesellschaft e.V. bei der feierlichen Eröffnung der Schauwerkstatt anwesend und betonte die wichtige Rolle des Handwerkes in Siebenbürgen. Dieses Projekt sei ein erfolgreiches zur Wiederbelebung der Handwerke, die in der Region durch die Auswanderung der Siebenbürger Sachsen zum Großteil verloren gegangen sind, so Dr. Andreas H. Apelt. Die Deutsche Gesellschaft e. V. ist seit

menționând nevoia revigorării meșteșugului în această regiune, meșteșug care s-a pierdut odată cu plecarea sașilor transilvăneni. Publicul a fost invitat să se alătore calfelor călătoare care s-au arătat încântate să povestească despre lumea fascinantă a meșteșugarilor trecătorilor curioși. În Piața Huet au fost servite preparate tradiționale, porumb copt și limonadă, toate oferite de Restaurantul Pasaj, noul partener al Casei Calfelor.

Anul acesta au venit la Sibiu calfe de diferite meserii precum pietrari, sculptori în piatră și lemn, dulgheri, tâmplari, fierari și lăcătuși. Aceștia au fost prezenți pentru a doua oară în curtea Catedralei Evanghelice unde au putut fi urmăriți executând diverse obiecte atât prin tehnici de lucru tradiționale cât și moderne.

Un alt eveniment important desfășurat în cadrul proiectului a fost reprezentat de prezența istoricului și viceprimarului Răzvan Pop. Evenimentul a fost dedicat în special calfelor prezente anul acesta la Sibiu unde acestea au putut afla detalii

Anfang des Projektes mit dabei und der größte Unterstützer der „Hermannstädter Gesellenherberge“.

Das anwesende Publikum war eingeladen mit den Wandergesellen zu feiern, die voller Begeisterung jedem Interessierten von der faszinierenden Welt des Reisens erzählten. Am Huetplatz wurden traditionelle Gerichte, gegrillter Mais und Limonade serviert. Das Essen bereitete das „Pasaj Restaurant“ vor, der neuste Partner der „Gesellenherberge“.

Dieses Jahr waren in Hermannstadt verschiedene Handwerke vertreten: Steinmetze, Stein- und Holzbildhauer, Zimmerer, Tischler, Maler, Schmiede und Schlosser. Die Schauwerkstatt fand zum zweiten Mal im Innenhof der Evangelischen Kirche statt, wo die Gesellen beim Fertigen diverser Objekte mit traditionellen und modernen Arbeitstechniken gesehen werden konnten.

Ein anderes wichtiges Event im Rahmen der Schauwerkstatt war die Teilnahme des Historikers und Vizebürgermeisters Răzvan Pop an einem Diskussionsabend vor der Herberge. Diese Veranstaltung war insbesondere für die anwesenden Wandergesellen gedacht, die viele neue Informationen über die Entwicklung der Stadt am

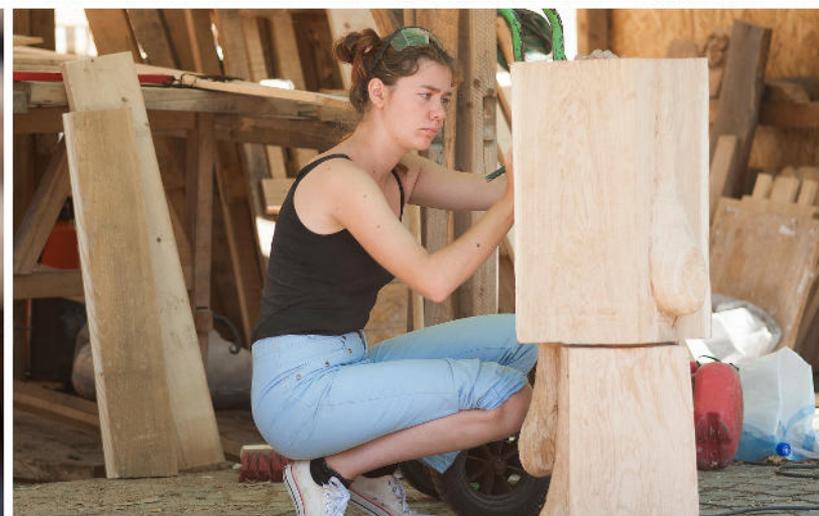
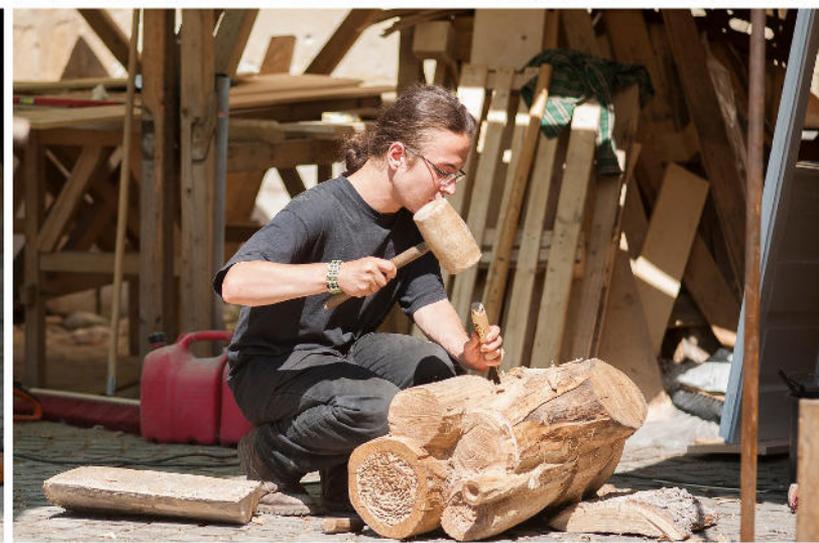
importante despre istoria oraşului Sibiu, despre turnurile meşteşugăreşti, existenţa breslelor, şi despre cum s-a dezvoltat oraşul de-alungul timpului. Calfele călătore au participat la un dialog, au pus întrebări şi s-au răsfaţat cu prăjituri pregătite cu multă grijă de o calfă cofetăreasă.

Programe culturale

Anul 2017 a fost anul evenimentelor spectaculoase la Casa Calfelor. Oxalis Ignis, o calfă grădinar venit pentru prima dată la Sibiu, a încântat publicul cu un spectacol de foc, iar Joan şi Andi au întreţinut atmosfera susţinând un concert acustic de chitară. Concertul a fost susţinut într-o remorcă de maşină, iar evenimentul a marcat 10 ani de existenţă ai Casei Calfelor la Sibiu. Şi de această data, partea culinară a fost acoperită de Restaurantul Pasaj.

Cultura nu a fost neglijată nici anul acesta, Casa Calfelor obişnuindu-şi publicul cu minunatele seri de lectură, spectacole de pantomimă sau teatru. Actorii Lorelei Ghazawi

Ufer des Zibins und der Zünfte erfahren konnten. Zum Schluß diskutierten alle über die jetzige Situation des Handwerks und die wichtige Rolle, die die „Gesellenherberge“ für Hermannstadt spielt. Zur Verstärkung bereitete die Konditorin viele traditionelle deutsche Leckereien vor.

Kulturprogramm

Das Jahr 2017 bot dem Publikum auch spektakuläre Events: Wandergeselle und Gärtner Samu alias Oxalis Ignis präsentierte an einem wunderschönen Sommerabend seine Feuershow. Dazu gab es noch eine besondere Überraschung für das begeisterte Publikum: Zwei Gesellen – Tischler Joan und Steinmetz Andi – gaben ein einstündiges akustisches Gitarrenkonzert auf einer originellen Bühne; einem Autoanhänger. Auch bei diesem Event sorgte das „Pasaj Restaurant“ für das leibliche Wohl der Zuhörerschaft.

Kultur kam auch in diesem Jahr nicht zu kurz; das Publikum ist an schöne Abende mit Lesungen, Pantomime- oder

și Ali Deac au citit în limba germană din minunata operă a lui Harold Pinter, „Celebration”. Restaurantul Pasaj a fost scena piesei de teatru, iar calfele și sibienii au făcut parte din public. Printre răsete și cultură, platouri reci cu branzeturi și prăjituri au fost servite.

Un aspect special al atelierelor din acest an l-a reprezentat expoziția fotografică. Pentru realizarea ei o calfă fierar a executat două cuburi de 2 x 2 m din fier forjat. Fotografiele expuse, vizibile de la mare distanță, au avut menirea de a atrage vizitatorii în cadrul atelierelor. A existat și o expoziție documentară care a împărțit publicului istoria plecării în călătorie a tinerilor meșteșugari în Transilvania medievală și modul în care această tradiție a fost reluată în spațiul vorbitor de limbă germană și în Franța, păstrându-se diverse aspecte din călătoria tipică Evului Mediu.

În cadrul serilor de discuții a fost proiectat în fața Casei Calfelor un film documentar despre istoria calfelor, iar publicul a ascultat apoi povestea Pieței Huet și a turnului care găzduiește actuala Casă a Calfelor.

Theateraufführungen gewöhnt. Die Schauspiellehrerin Lorelei Ghazawi und Ali Deac, Schauspieler an der deutschen Abteilung des Nationaltheaters „Radu Stanca“, lasen aus Harold Pinters „Celebration“. Das Pasaj Restaurant diente als Bühne und zahlreiche Gesellen und Hermannstädter waren unter dem Publikum vertreten. Traditionelle rumänische Gerichte und französischen Kuchen rundeten diesen humorvollen Abend ab. Ein wichtiger Teil der diesjährigen Schauwerkstatt war die Fotoausstellung. Dafür schmiedete einer der anwesenden Schmiede zwei 2 x 2 m große Würfel. Ziel dieser Ausstellung war es, Zuschauer für die Schauwerkstatt zu interessieren und einige der schönsten Augenblicke der letzten zehn Jahre zu illustrieren. Eine Dokumentarausstellung erzählte zusätzlich die Geschichte der Wanderschaft in Siebenbürgen und berichtete über die Weise, in der unterschiedliche Aspekte aus der traditionellen Wanderschaft des Mittelalters im deutschsprachigen Raum und in Frankreich in der Gegenwart wieder aufgenommen wurden. Im Rahmen der wöchentlichen Diskussionsabende wurde u. a. ein Dokumentarfilm über die Wanderschaft gezeigt, und das Publikum erfuhr von der Geschichte des Huetplatzes und des Hauses, das nun als Gesellenherberge dient.

Zwischen Kunst und Handwerk

Außer den Schauwerkstätten am Huetplatz stellt das Bildhauersymposium einen anderen wichtigen Teil der Arbeit des Vereines „Gesellenherberge Hermannstadt“ dar. Dieses Projekt fand nun zum zweiten Mal statt und setzte sich zum Ziel, Kunst und Handwerk, Rumänen und europäische Wandergesellen zusammenzubringen. Dieses Jahr nahmen fünf Kunststudenten aus Temeswar am Symposium teil, sie arbeiteten und lebten eine Woche lang mit den Wandergesellen zusammen. Das Thema des Treffens war „In(difference)“ und es sollten Kunstwerke aus recycletem Material (Holz, Stein und Eisen) geschaffen werden. Dieses Treffen schuf für die anwesenden Künstler und die Handwerker die besten Voraussetzungen für einen Kultur- und Erfahrungsaustausch und bereicherte somit das kulturelle Leben der Stadt. Dieses multikulturelle Projekt in einer multiethnischen

Între artă și meșteșug

Pe lângă nelipsitele ateliere de lucru din Piața Huet, un eveniment important din ultimii ani este Simpozionul de Sculptură. Aflat la cea de-a doua ediție, simpozionul își propune o fuzionare între artă și meșteșug, între români și calfele venite în vizită la Sibiu. Anul acesta la Sibiu au fost prezenți 5 studenți de la Universitățile de artă din țară care au lucrat timp de o săptămână alături de calfele călătoare. Tema proiectului din acest a fost In(difference) și a presupus realizarea de opere de artă în materiale refolosite (lemn, piatră și fier). Prin acest demers meșteșugarii și artiștii au putut face schimb de cunoștințe, contribuind astfel la îmbogățirea vieții culturale a orașului, dând viață spiritului european prin această întâlnire multiculturală care are loc într-o regiune multietnică. Într-o societate axată pe consum, proiectul își propune să atragă atenția asupra cantității imense de deșeuri pe care o producem, propunând realizarea unor opere de artă din materiale care, aparent, nu pot fi utilizate în alte scopuri. În data de 28 august 2017, localnicii și vizitatorii Sibiului au fost invitați la vernisajul expoziției de sculptură, organizat la cafeneaua Arhiva de Cafea și Ceai. În cadrul evenimentului, publicul a putut lua parte la o a doua lectură interpretată de actorii Lorelei Ghazawi și Ali Deac. De data aceasta, spectacolul lectură a avut loc în limba română după textul lui Matei Vișniec, „Angajare de clovni”. Cei prezenți au primit bauturi răcoritoare și cafea din partea Arhivei de Cafea și Ceai, iar partea culinară a fost acoperită din nou de Restaurantul Pasaj. Câteva dintre sculpturile realizate de calfe și artiști au putut fi admirate în cafenea, pe strada Arhivelor și în Piața Huet. Atât meșteșugarii cât și studenții au dat dovadă de un excelent simț artistic, iar sculpturile au făcut trimitere la teme și probleme contemporane.

Comenzi și proiecte

An de an, calfele călătoare ajunse la Sibiu au realizat lucrări importante pentru Biserica Evanghelică din Sibiu. Vara

Region war und ist eine Wiederbelebung des europäischen Geistes. Das Projekt nahm sich vor, in der heutigen Konsumgesellschaft durch das Schaffen von Kunstwerken aus Materialien, für die es auf den ersten Blick keine Nutzungsmöglichkeit mehr gibt, auf die immense Müllproduktion aufmerksam zu machen. Am 28. August 2017 waren Hermannstädter und Touristen im Lokal „Arhiva de Cafea și Ceai“ zur Vernissage der Skulpturenausstellung eingeladen. Im Rahmen des Events bereiteten die Schauspieler Lorelei Ghazawi und Ali Deac eine zweite Lesung für das zahlreiche Publikum vor. Dieses Mal handelte es sich um den Text „Clown gesucht“ des rumänischen Schriftstellers Matei Vișniei. Für die Gäste standen leckere Getränke und Kaffee, vorbereitet vom „Arhiva de Cafea și Ceai“, bereit; das „Pasaj Restaurant“ übernahm auch dieses Mal den kulinarischen Teil. Die realisierten Skulpturen konnten im Café in der Arhivelor Straße und am Huetplatz bewundert werden. Kunststudenten und Wandergesellen zugleich bewiesen sehr viel Talent und behandelten viele gegenwärtige Probleme und Themen in ihren Werken.

Aufträge und Projekte

Jedes Jahr führen die nach Hermannstadt zugereisten Wandergesellen wichtige Arbeiten für die Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt durch.

Diesen Sommer stellten die anwesenden Zimmerer, Tischler und Bildhauer ihr Können durch den Bau eines Holztores mit geschmiedeten Elementen für ein historisches Gebäude in der Altstadt von Hermannstadt unter Beweis. Darüber hinaus sanierten die Handwerker verschiedene historische Türen und Fenster und bauten Stühle und Hocker. Eine Bildhauerin schnitzte im Rahmen der Schauwerkstatt aus einem Baumstamm einen Elfen.

Ein besonderes Projekt bildete eine geschnitzte Tafel nach dem Muster der Hermannstädter Kanalisationsdeckel. Diese wurde dann verwendet, um die traditionellen Charlottenburger (auch Charlies genannt) zu bedrucken: Es handelt sich um bedruckte Tücher, in denen die Wandergesellen ihr Hab und Gut tragen.

aceasta, dulgherii, tâmplarii și sculptorii și-au dovedit îndemânarea construind o poartă din lemn cu elemente din fier forjat pentru o cladire de pe strada Timotei Popovici. Pe lângă acestea, meșteșugarii au restaurat și câteva ferestre și uși istorice și au construit scaune din diverse tipuri de lemn. O calfă sculptor a transformat în cadrul atelierelor de lucru un buștean de stejar într-un spiriduș-femeie. Un proiect special l-a reprezentat realizarea unei planșe sculptate după modelul capacelor de canal ale orașului Sibiu. Aceasta a fost utilizată apoi pentru imprimarea Charlottenburger-ilor (baticurile tradiționale foslosite ca bocceluțe de calfe).

Pietrarii și sculptorii în piatră au realizat diverse sculpturi precum o frunză imensă, un mic teatru de păpuși și o boltă ascuțită menită să fie utilizată ca suport de chei. În afara lucrărilor artistice au fost realizate și numeroase lucrări practice, precum o scară de piatră la intrarea în catedrala evanghelică și câteva glafuri.

Tot în cadrul atelierelor, ferarii și lăcătușii au încântat publicul prin executarea unor obiecte decorative: flori, frunze, zaruri, cuie decorative și animale miniaturale. Meșteșugarii au realizat însă și o serie întreagă de obiecte practice precum cuțite, diverse unelte utilizate apoi în atelierul de lucru, unelte de grădinărit, săbii precum și alte piese metalice pentru uși și ferestre.

Printre activitățile realizate anul acesta se numără cursurile organizate de calfe pentru calfe, precum cursul de restaurare de porti istorice, mini-cursul de restaurare ferestre, cursul de tamplarie și cursul de sculptură în piatră. Acestea au însemnat un schimb viu de experiență aducând laolaltă tineri de diferite meserii și naționalități.

Calfele de la Sibiu nu au ratat nici anul acesta festivalurile medievale de la Făgăraș, Sibiu, Mediaș, Sighișoara și Bistrița unde au fost prezenți desfășurându-și activitatea sub privirile încântate ale trecătorilor și turiștilor.

Die Steinmetze und die Steinbildhauer schufen verschiedene Skulpturen, wie zum Beispiel eine Vogeltränke in Form eines riesigen Blattes, ein Puppentheater sowie einen Spitzbogen als Schlüsselhalter.

Neben den Kunstarbeiten widmeten die Handwerker ihre Zeit in Hermannstadt auch praktischeren Arbeiten, wie zum Beispiel dem Bau einer Steintreppe für die Evangelische Kirche sowie dem Bau einiger Fensterbänke.

Im Rahmen der Schauwerkstatt beeindruckten die Schmiede und Tischler das Publikum durch das Fertigen von Dekorationsobjekten: Blumen, Blätter, Würfel, Ziernägel und Tierkulpturen. Die Handwerker stellten auch zahlreiche Nutzobjekte wie Messer, Handwerkzeug für die anderen Gewerke, Schwerter und geschmiedete Teile für die von den Tischlern sanierten Türen und Fenster her.

Eine andere wichtige Tätigkeit im Rahmen der Schauwerkstatt bildeten die von den Gesellen organisierten Kurse, wie der Restaurationskurs für Tore und Fenster sowie der Bildhauerkurs. Diese Kurse unterstützten durch das Zusammenkommen von jungen Handwerkern aus unterschiedlichen Ländern den Kulturaustausch.

Die in Hermannstadt anwesenden Gesellen nahmen auch in diesem Jahr an unterschiedlichen Mittelalterfestivals im Land teil, um ihr Können vorzuzeigen. So begeisterten sie rumänische Besucher und Touristen mit ihrer Arbeit in Fogarasch, Bistritz, Mediasch, Schäßburg und Hermannstadt.

Organisatoren und Unterstützer der Schauwerkstatt

Verein Gesellenherberge Hermannstadt

Der Verein wurde am 29. Juni 2007 gegründet, um die Zusammenarbeit zwischen den ausländischen Wandergesellen und den rumänischen Handwerkern zu ermöglichen. Zum Hauptziel setzte er sich die Wiederinstandsetzung und Erhaltung der Gesellenherberge. Bis heute ist diese Herberge die Einzige in Südosteuropa und auch die Einzige, die Reisende aus allen

Organizatori și susținători ai atelierelor

Asociația Casa Calfelor

Asociația s-a născut în data de 29 iunie 2007 din dorința de a menține contactul între calfele străine și meșteșugarii români, iar scopul principal a fost să restaureze și să întrețină Casa Calfelor din Sibiu. Chiar și astăzi, Casa Calfelor rămâne prima casa a calfelor care nu se află pe teritoriul german și care este deschisă pentru calfe din toate asociațiile, oferindu acestora șansa și mediul propice pentru a lucra împreună.

Societatea Deutsche Gesellschaft e.V

Societatea Deutsche Gesellschaft e.V susține atelierile de lucru ale meșteșugarilor încă de la prima ediție din 2007. Datorită suținerii morale și financiare oferite de Deutsche Gesellschaft, proiectul face astăzi parte din Agenda Culturală a Municipiului Sibiu. Deutsche Gesellschaft e.V Berlin acoperă într-o proporție însemnată costurile pentru masă, cazare, unelte și materiale de lucru. Prin intermediul acestei publicații, societatea promovează acest proiect unic în Europa de Sud-Est.

Allianz Kulturstiftung

Fundația Allianz Kulturstiftung susține din anul 2000 proiecte interculturale și transdisciplinare pentru tineri europeni care doresc să se implice în viitorul societății civile europene. Fundația sprijină în mod substanțial proiectul calfelor călătoare de la Sibiu încă din anul 2015.

Parohia Evanghelică C.A. Sibiu

Cel mai vechi susținător al atelierelor desfășurate de calfele călătoare este Parohia Evanghelică C.A. Sibiu care încă din 2002 a pus la dispoziția meșteșugarilor, apartamentul din Turnul Scărilor. În anul 2007 a fost încheiat un contract de

europäischen Vereinigungen aufnimmt und einen geeigneten Rahmen für eine erfolgreiche Zusammenarbeit schafft.

Deutsche Gesellschaft e.V.

Die Deutsche Gesellschaft e.V. mit Sitz in Berlin unterstützt die Schauwerkstatt seit der Premiere im Jahr 2007. Dank der ideellen und finanziellen Unterstützung der Deutschen Gesellschaft e.V. ist dieses Projekt heute Teil der Kulturagenda der Stadt Hermannstadt. Der Berliner Verein übernimmt jährlich einen Teil der Kosten für die Verpflegung, das Material und das Werkzeug.

Allianz Kulturstiftung

Die gemeinnützige Allianz Kulturstiftung fördert seit dem Jahr 2000 transdisziplinäre Austausch- und Begegnungsprojekte für junge Europäer, die die Zukunft einer europäischen Zivilgesellschaft mitgestalten wollen und sich aktiv dafür engagieren. Das Wandergesellenprojekt unterstützt sie seit 2015 auf substantielle Weise.

Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt

Der älteste Unterstützer der Gesellenherberge ist die Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt, die den reisenden Handwerkern schon 2002 das Haus an der Sargstiege zur Verfügung stellte. 2007 wurde eine offizielle Nutzungsvereinbarung dafür abgeschlossen. Sehr wichtig für das Projekt sind die Arbeiten für die Evangelische Kirchengemeinde A. B. Hermannstadt.

Kreisrat Hermannstadt und die Stadt Hermannstadt

Der Kreisrat Hermannstadt und die Stadt Hermannstadt unterstützen jährlich dieses multikulturelle Projekt durch eine Finanzierung und durch den öffentlichen Raum, den sie für die Schauwerkstatt zur Verfügung stellen.

comodat pentru locuință. Foarte importante sunt comenzile venite din partea Parohiei Evanghelice C.A. Sibiu care ajută asociația Casa Calfelor să întrețină locuința pe care o utilizează.

Consiliul Local Sibiu și Primăria Municipiului Sibiu

Consiliul Local Sibiu și Primăria Municipiului Sibiu susțin an de an atelierele calfelor călătoare, sprijinând proiectul financiar și prin asigurarea spațiului public necesar calfelor pentru desfășurarea atelierelor.

Herausgeber |
Publicat de:

Deutsche Gesellschaft e.V.
Eingetragener Verein zur
Förderung politischer, kul-
tureller und sozialer Beziehu-
ngen in Europa |

Asociația Deutsche
Gesellschaft
Asociație înregistrată pentru
promovarea relațiilor politice,
culturale și sociale în Europa

Förderer und Partner |
Finantatori și parteneri

